

Trees for Schools

Programma-uitleg

1. Wat is Trees for Schools?

Trees for Schools is **een scholenprogramma** speciaal voor het mbo. Studenten komen zelf in actie voor het klimaat en een groene leefomgeving. Hiervoor krijgen zij eerst een klimaatles van de Jonge Klimaatbeweging. Vervolgens mogen ze met hulp van experts een plan maken voor de vergroening van hun schoolterrein. En het leukste: ze mogen dit zelf uitvoeren door bomen en struiken op hun schoolterrein te planten. De scholen die meedoen met Trees for Schools krijgen hiervoor zowel inhoudelijke als financiële ondersteuning.

Trees for Schools is **een initiatief van Trees for All**. Als stichting zetten we ons wereldwijd in voor de aanplant van bomen. Met dit programma willen we meer mbo-studenten betrekken bij het klimaatdebat. Daarnaast willen we hen bewust maken van het belang van bomen voor een beter klimaat, meer biodiversiteit en een gezonde leefomgeving. Kijk voor meer informatie op <https://treesforall.nl/trees-for-schools/>

Trees for Schools is mogelijk gemaakt door de Nationale Postcode Loterij.

2. Over Trees for All

Stichting Trees for All zet zich al 25 jaar in voor een **bosrijke wereld**. We planten bomen in Nederland en in het buitenland via verschillende bosprojecten. Daarnaast maken we mensen bewust van het belang van bomen. Zo werken we aan een beter klimaat, meer biodiversiteit en een gezonde leefomgeving voor iedereen. Trees for All is een Nederlandse non-profitorganisatie met een CBF-erkenning voor goede doelen en een ANBI-status. Kijk voor meer informatie op www.treesforall.nl

3. Onze partners

Trees for All heeft Trees for Schools kunnen ontwikkelen dankzij een financiële bijdrage van de **Nationale Postcode Loterij**. Voor de praktische uitvoering van het programma hebben we de samenwerking gezocht met een aantal expertorganisaties: De Jonge Klimaatbeweging, landschapsarchitect Marieke de Keijzer en groenaannemer Donker Groep.

3.1 De Jonge Klimaatbeweging

De Jonge Klimaatbeweging is een jongerenorganisatie die de stem van jongeren binnen het klimaatdebat vertegenwoordigt. Sinds een aantal jaar voert de Jonge Klimaatbeweging het programma *JKB on Tour* uit. Hierbij geven jongeren **klimaatlessen** aan mbo-studenten door heel Nederland. Deze klimaatlessen zijn ook onderdeel van het programma Trees for Schools. Tijdens zo'n les leren de studenten meer over klimaatverandering en de rol van bomen daarbij. Ook leren ze wat ze zelf kunnen doen voor een beter klimaat. Meer weten? Kijk op: www.jongeklimaatbeweging.nl

3.2 Landschapsarchitect Marieke de Keijzer

Marieke de Keijzer is landschapsarchitect. Ze ontwerpt, doet onderzoek en geeft workshops. In haar ontwerpen ligt de focus op de beleving van het landschap en de interactie tussen de plek en de gebruiker. Binnen Trees for Schools verzorgt Marieke de **ontwerpworkshop** voor studenten. Ook maakt zij op basis van de plannen en wensen van de studenten één definitief ontwerp. Haar enthousiasme en kunde hebben al voor prachtige ontwerpen voor verschillende scholen gezorgd! Meer informatie vind je op: www.mariekedekeijzer.nl

3.3 Groenbedrijf Donker Groep

DonkerGroep is een Nederlands familiebedrijf dat groene binnen- en buitenruimtes realiseert. Binnen Trees for Schools verzorgt Donker Groep **de beplanting en het grondwerk** voor de scholen (waaronder ook het plantmateriaal). De groenaannemers van Donker Groep zijn ook aanwezig bij de boomplantdagen op de scholen om hier de aanplant van bomen en struiken te begeleiden.

3. Zie ook: www.donkergroep.com/nl/

4. Ons aanbod voor mbo-scholen

Deelnemende scholen ontvangen van Trees for All:

- Tien klimaatlessen per school (één uur per les)
- Een educatieve ontwerpworkshop (twee uur)
- Een ontwerp en beplantingsplan op maat
- Alle benodigde plantmaterialen
- Begeleiding bij de aanplant
- Certificaat voor deelnemende studenten

4.1 Klimaatlessen

Trees for Schools start met één of meerdere klimaatlessen op de school. De klimaatles gaat over de vraag wat klimaatverandering is en wat studenten hieraan kunnen doen. Ook het belang van bomen en struiken voor het klimaat, de biodiversiteit en een gezonde leefomgeving komt aan bod.

De klimaatlessen worden verzorgd door twee enthousiaste **gastdocenten van de Jonge Klimaatbeweging**. Zij brengen ook de lesmaterialen mee, zoals een PowerPointpresentatie. De klimaatles duurt één uur. Qua inhoud past deze goed bij het lespakket van het vak Burgerschap. In plaats van een les Burgerschap zou de school dus een klimaatles kunnen geven. Uiteraard is dit vrij in te vullen door de school.

We bieden **maximaal tien klimaatlessen** per school aan. Dit is wel afhankelijk van beschikbaarheid van gastdocenten en planning. De klimaatlessen worden gegeven in september of oktober, afhankelijk van de wensen van de school en de beschikbaarheid van de gastdocenten. Idealiter plannen we meerdere klimaatlessen per dag en worden deze in één week verzorgd.

De aanwezigheid van een docent van de school tijdens de klimaatlessen is een vereiste. Verder komt de les het best tot zijn recht in een lokaal waar studenten in groepen kunnen zitten.

4.2 Ontwerpworkshop

Na afloop van de klimaatles kunnen enthousiaste studenten zich aanmelden voor het projectteam (zie meer informatie in paragraaf 5). Dit team gaat aan de slag met het ontwerp voor een groener

schoolterrein. Hiervoor krijgen zij een **twee uur durende ontwerpworkshop** van landschapsarchitect Marieke de Keijzer. Deze ontwerpworkshop bouwt voort op de informatie die in de klimaatles is gegeven.

Vorbereiding workshop

Voorafgaand aan de ontwerpworkshop vindt een **digitale intake** plaats met de school. De informatie die Marieke nodig heeft vóór aanvang van de workshop is:

- ✓ Een plattegrond op schaal van het gebouw en de buitenruimte met de toegangen, kabels, leidingen en riolering;
- ✓ Informatie over vluchtroutes, glazenwasser, eventueel bestaande bomen en andere functies van het schoolterrein;
- ✓ Foto's van het schoolterrein;
- ✓ Eventuele andere voorwaarden en wensen van de school met betrekking tot de vergroening.

Inhoud ontwerpworkshop

De ontwerpworkshop focust op het **visualiseren van de wensen** voor het schoolterrein. Het is belangrijk dat de projectleider tijdens deze les aanwezig is om te kunnen assisteren. Onder begeleiding van Marieke bespreken de studenten in groepjes de functie van het schoolterrein en hun wensen. Wat willen ze er kunnen doen en beleven? Wat is daarvoor nodig? Moet het ontwerp strak zijn of juist rond?

De volgende stap is dat de studenten zelf een ontwerp maken. Daarbij werken ze met verschillende thema's, zoals een eetbaar bos, seizoensbos of boslokaal. Hierna presenteren de groepjes hun wensen aan elkaar. Ook gaan ze hierover met elkaar in discussie, onder leiding van Marieke.

Na de workshop verwerkt Marieke de ideeën van de studenten tot één ontwerp. Hierna is er één ronde waarin de school feedback kan geven op dit plan. Het uiteindelijke ontwerp wordt goedgekeurd door de directie van de school of iemand anders die mandaat heeft om goed te keuren.

4.3 Beplantingsplan en uitvoering

Na akkoord op het ontwerp vindt een overleg plaats met groenaannemer Donker Groep over de **uitvoering en planning** van de aanplant. Donker Groep zal het grondwerk op de school uitvoeren en de nodige voorbereidingen treffen om ervoor te zorgen dat de aanplant op een kwalitatieve en duurzame manier plaatsvindt. Denk daarbij aan tegels wippen, het afvoeren van grond of het aanvoeren van zwarte grond voor de beplanting.

Donker Groep bestelt verder het benodigde plantsoen en de plantmaterialen. De aanplant vindt plaats in de periode december tot maart. De precieze datum hangt af van de planning van de groenaannemer. Dit wordt in nauw overleg met de school afgestemd.

5. Wat vragen we van de scholen?

We vragen van deelnemende scholen **enthousiasme, commitment, tijd en capaciteit**. Scholen die in aanmerking komen voor het programma zijn gemotiveerd en kunnen ook tijd vrijmaken voor hun studenten en docenten/werknemers om het programma intern te begeleiden.

Dit is wat we vragen:

- Een **geschikte plantlocatie** als onderdeel van het schoolterrein:
 - In eigendom van de mbo-school of scholenstichting;
 - Er is geen vergunning nodig of een vergunning is/wordt geregeld;
 - Er is voldoende ruimte voor de aanleg van groene elementen (bomen en struiken);
 - Het beheer en de instandhouding van de aanplant is gegarandeerd voor minimaal tien jaar.
- Een **projectteam** van minimaal zes en maximaal twintig studenten, onder leiding van een projectleider vanuit de school.
- Minimaal één werknemer van de school die is aangesteld als **projectleider**. Daarnaast is minstens één andere werknemer betrokken bij het programma.
- **Akkoord van de directie** om mee te doen met het programma. Dit leggen we schriftelijk vast in een overeenkomst.
- **Tijd** voor klimaatlessen en de ontwerpworkshop.
- De organisatie van een **boomplantdag** samen met Trees for All en Donker Groep.
- Een **korte terugblik** op het programma.
- **Communicatie & PR** over de deelname aan Trees for Schools.

Geschikte locatie

De school denkt na over een geschikte locatie die Trees for All zal beoordelen. We kunnen alleen plannen uitvoeren op grond die **eigendom** is van de school of van de scholenstichting waartoe de school behoort. De voorkeur gaat uit naar een terrein waarvoor geen vergunning nodig is. Moet deze nog worden aangevraagd? Dan is het belangrijk dat dit tijdig gebeurt, zodat het programma in september van start kan. Bij het selecteren van een locatie is het belangrijk dat de school ook rekening houdt met de volgende zaken:

- Toegankelijkheid van leveranciers en nooddiensten (ambulance, brandweer);
- Ligging van kabels, leidingen en riolering;
- Wandelroutes;
- Geschiktheid voor de aanplant bomen en struiken in de volle grond (zoals voldoende licht).

Scope

De aanplant moet mogelijk zijn binnen het beschikbare budget. Gemiddeld kan er zo'n **75 vierkante meter** beplant worden. Daarnaast kijken we naar de aanleg van voorzieningen die bijdragen aan de beleving van het groen, zoals bankjes of picknicktafels. Hierbij worden zoveel mogelijk bestaande

materialen hergebruikt. Trees for Schools is dus primair bedoeld als vliegwiel om eventuele verdere vergroening te realiseren. Daarnaast willen we met het programma meer studenten bewust maken van het belang van een groene leefomgeving.

Onderhoudsplicht

We willen ervoor zorgen dat de aanplant voor **meer dan tien jaar** (en het liefst veel langer!) in stand blijft. Dit leggen we contractueel vast met de directie van de school. Wordt de beplanting binnen tien jaar weggehaald of sterft deze af door achterstallig onderhoud? Dan geldt een herplantplicht.

Daarnaast moet de aanplant onderhouden worden. Studenten kunnen dit doen wanneer dit in het curriculum past, maar het kan ook de verantwoordelijkheid zijn van een hovenier of conciërge. In ieder geval moet hiervoor ruimte worden gemaakt in het onderhoudsbudget van de school.

Klimaatlessen

Het is belangrijk dat de school tijd kan vrijmaken voor klimaatlessen. We bieden **maximaal tien klimaatlessen** per school aan. Deze lessen worden verzorgd door de Jonge Klimaatbeweging en duren ongeveer één uur per les. Het is aan de school ervoor te zorgen dat de lessen passen in het rooster van de studenten. Ook selecteert de school zelf tien klassen die meedoen aan de klimaatlessen.

Projectteam

Na afloop van de klimaatlessen kunnen enthousiaste studenten zich aanmelden voor het projectteam. Omdat Trees for Schools al in september start, raden wij aan om klimaatlessen aan tweede- of derdejaars studenten te geven. Zij kennen de school al en zullen nog een tijd van het groene schoolterrein gebruikmaken.

Het projectteam bestaat uit **minimaal zes en maximaal twintig studenten**. Het is belangrijk dat zij voldoende uren kunnen vrijmaken voor de ontwerpworkshop en voor (de organisatie van) de boomplantdag. Afhankelijk van het lesrooster kunnen de uren plaatsvinden in bestaande tijd van vakken of bijvoorbeeld in pauzes. Om een breed draagvlak onder de studenten te creëren is het niet noodzakelijk, maar wel wenselijk dat het projectteam bestaat uit studenten van verschillende opleidingen binnen de school. Na afloop van het programma ontvangen alle deelnemers van het projectteam een certificaat als bewijs van deelname.

Boomplantdag

Trees for Schools wordt afgesloten met een boomplantdag. Tijdens deze dag mogen de studenten zelf de bomen en struiken op het schoolterrein planten. Het projectteam zal de **boomplantdag organiseren** met hulp van Trees for All en Donker Groep. Trees for All zal de school van tips voorzien om een boomplantdag te organiseren. Daarnaast zijn Trees for All en Donker Groep aanwezig tijdens de boomplantdag zelf om te helpen waar nodig.

Deze dag is ook een uitgelezen moment voor de school om de andere studenten en lokale pers bij het project te betrekken. Dit draagt bij aan nog meer bewustwording over het belang van een groene en gezonde leefomgeving.

Terugblik

Ter afsluiting van het programma ontvangt de school van Trees for All een aantal evaluatievragen. Hoe hebben studenten het programma ervaren? Wat ging goed en wat kan beter? Wat hebben de studenten geleerd? Daarnaast stuurt de school in het voorjaar een korte update naar Trees for All over de aanplant met daarbij één of meer foto's van de bomen en struiken.

6. Tijdlijn

Hieronder geven we het tijdschema weer voor deelnemende scholen:

	Wat	Wanneer
1	Akkoord deelname en tekenen overeenkomst	Vóór de zomervakantie
2	Planning klimaatlessen en workshop	Vóór de zomervakantie
3	Klimaatlessen door de Jonge Klimaatbeweging	September - oktober
4	Projectteam vormen	September - oktober
5	Ontwerpworkshop projectteam	Oktober - november
6	Oplevering en akkoord ontwerp	November - december
7	Planning Donker Groep	November - januari
8	Boomplantdagen (voorbereiding en uitvoering)	November t/m maart

Vragen?

We helpen je graag verder! Je kunt ons bereiken via tel. 030 2040744. Je kunt ook een e-mail sturen naar treesschools@treesforall.nl. Meer informatie over Trees for All vind je op www.treesforall.nl.